

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Теоретичні основи змісту й організації
дошкільної освіти
обов'язкова

Освітньо-професійна програма Дошкільна освіта (Психологія в закладах дошкільної освіти)

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

Розробники: **КОМІСАРИК Марія Іванівна**,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки і психології
дошкільної та спеціальної освіти

Профайл викладача (-ів) http://preschool.cv.ua/komisaryk_maria_ivanivna/

Контактний тел. +38 (050) 555 35 38

E-mail: m.komisaryk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3206>

Консультації Консультації з навчальної дисципліни проводяться очно та онлайн.
Очні консультації: середа з 14.00. до 16.00
ауд. 505, корпус №8 Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Онлайн-консультації: четвер 14.00-15.00
Очні консультації: за попередньою домовленістю.

Про дисципліну

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Теоретичні основи змісту й організації дошкільної освіти» є обов'язковою для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої спеціальності 012 Дошкільна освіта.

2. Мета вивчення дисципліни полягає в ознайомленні студентів з управлінською діяльністю.

Основними завданнями в процесі вивчення дисципліни «Теоретичні основи змісту й організації дошкільної освіти» є теоретична є підготовка студентів до ґрунтовного аналізу актуальних завдань управління в системі дошкільної освіти; ознайомлення з особливостями організації управління різними видами діяльності в закладі дошкільної освіти (ЗДО), а також керівництва дошкільної освітою на різних рівнях; формування у студентів готовності до реалізації завдань управління ЗДО.

3. Пререквізити. Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на компетентностях, сформованих у межах навчальних дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, достатніх для осмислення значущих питань управління в системі дошкільної освіти; доповнюється знаннями з навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності», «Педагогіка дошкільна», «Інноваційні технології в дошкільній освіті», «Організація приватного закладу дошкільної освіти» тощо.

4. Результати навчання

знати:

узагальнювати, сприймати інформацію, володіти культурою мислення, аналізу, сприйняття інформації;

використовувати в своїй діяльності нормативні правові документи в галузі дошкільної освіти;

специфіку планування освітньої роботи з дітьми раннього та дошкільного віку з метою реалізації пізнавальних, розвивальних і виховних аспектів освітнього процесу та забезпечення індивідуально-диференційованого підходу до дітей дошкільного віку;

інноваційні педагогічні технології та застосування їх в освітньому процесі ЗДО;

саморозвиток, підвищення кваліфікації, оволодіння педагогічною майстерністю;

сучасні чинні програми (комплексні та парціальні) та їх наступність з програмою початкової школи;

керівництво професійною діяльністю педагогів дошкільних установ і процесами, що відбуваються в практиці закладу дошкільної освіти;

уміти:

здійснювати розробки і реалізацію новітніх технологій, які враховують особливості розвитку дитини, специфіку соціокультурного розвитку суспільства;

реалізовувати набуті знань в практичній діяльності в закладах дошкільної освіти;

цілеспрямовано і ефективно реалізовувати сучасні технології в освітньо-виховному процесі закладу дошкільної освіти;

створювати соціальне і психологічне сприятливе середовище в закладах дошкільної освіти;

володіти педагогічною профкомпетентністю та визначати ступінь оволодіння формами, методами навчання, засобами протистояння професійній деформації ;

забезпечувати диференційований підхід до дітей дошкільного віку;

використовувати різні форми організації освітньої діяльності дітей у ЗДО, враховуючи потреби, інтереси, попередній досвід дитини;

творчо використовувати отримані знання в практиці освіти, розвитку і виховання дітей дошкільного віку;

організовувати предметно-ігрове середовище у різних вікових групах закладах дошкільної освіти.

Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій. КС-2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти. КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками. КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПРН-7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН-11. Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПРН-12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.

ПРН-17. Надавати педагогічним працівникам допомогу в організації ефективної освітньої діяльності та попередження професійного й емоційного вигорання, брати участь у відповідних видах діяльності в діяльності закладу освіти із забезпечення освітньої діяльності та освітнього процесу (педагогічній раді, команді психолого-педагогічного супроводу, комісії з розгляду випадків булінгу, застосуванні заходів виховного впливу до сторін булінгу, формування індивідуальної освітньої траєкторії та складанні ІПР та ІПН й інших організаційних формах роботи, передбаченої законодавством та установчими документами)

ПРН-18. Організовувати та планувати виконання трудових функцій в межах встановлених нормативів навантаження, порядків реагування, з дотриманням прав професійної етики.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

3.1. Загальна інформація												
Назва навчальної дисципліни			Теоретичні основи змісту й організації дошкільної освіти									
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5	9	5,0	150		15		30		105		іспит
Заочна	5	9	5,0	150		12	-	-	-	138		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1.											
Тема 1.Поняття управління. Сутність понять управління, керівництво, менеджмент	16	2	2			12	75	6				18
Тема 2. Функції управління: сутність, зміст та особливості реалізації в ЗДО.	18	2	4			12						17
Тема 3. Поняття дошкільної освіти, завдання, принципи її організації в Україні. Заклад дошкільної освіти як педагогічна система і об'єкт управління	18	2	4			12						17
Тема 4. Організація харчування та медичне обслуговування дітей у закладі дошкільної освіти	18	2	4			12						17
Модуль-контроль	5					5						
Разом за змістовим модулем 1	75	8	14			53	75	6				69
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2.											
Тема 5. Поняття «методична робота». Нормативно-правове регулювання процесом дошкільної освіти	18	2	4			12	75	6				178
Тема 6. Структура організації методичної роботи з педагогами ЗДО в Україні. Тімбілдінг.	18	2	4			12						17
Тема 7. Атестація педагогів ЗДО	18	2	4			12						17
Тема 8 Проблема контролю за якістю навчально-виховної роботи в ЗДО.	15	1	2			12						17
Модуль-контроль	6		2			4						
Разом за змістовим модулем 2	75	7	16			52	75	7				69
Усього	150	15	30			105	150	12				138

Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Тема 1. Теоретико-прикладні засади управлінської діяльності керівника в дошкільній освіті Завдання. 1. Діагностувати власний стиль керівництва («Діагностика стилів керівництва А. Журавльова», «Схильність до певного стилю керівництва» (Є. Ільїн)). Оцінити його переваги та недоліки, потребу вдосконалення. 2. Розробити модель особистісних та професійних якостей керівника сучасного закладу дошкільної освіти на основі аналізу його посадової інструкції. 3. Скласти словник основних дефініцій.
2.	Тема 2. Дошкільна освіта в Україні: завдання та принципи її організації Завдання. - Складіть словничок педагогічних термінів по даній темі на основі аналізу нормативних документів. - Опрацювавши нормативно-правові документи, заповнити таблицю
3.	Тема 3. Дошкільна освіта в Україні: органи управління нею Завдання. - Складіть словничок педагогічних термінів з теми, на основі аналізу нормативних документів. З'ясувати завдання органів управління освітою. Охарактеризувати державні органи управління в системі дошкільної освіти. Розглянути повноваження Міністерства освіти і науки України в системі дошкільної освіти; органи управління освітою, підпорядковані обласним, міським, районним державним адміністраціям та органами місцевого самоврядування, їх повноваження; органи громадського самоврядування в освіті. Проаналізувати організацію роботи органів управління в системі дошкільної освіти. Розглянути структуру районного, міського (Головного) управління освіти: начальник, заступники начальника, відділи дошкільної освіти, загальної середньої освіти, виховної роботи, інші підрозділи управління освіти. Виявити основні функції структурних підрозділів управління освіти. Вивчити регіональні програми розвитку освіти, їх реалізація
4.	Тема 4. Роль завідувача у організації харчування дітей в ЗДО 1. Опрацювати нормативно-правові документи про організацію харчування дітей та працівників в дошкільному навчальному закладі. 2. Законспектувати з підручників та фахових періодичних видань статті про організацію харчування дітей та працівників в ЗДО. 3. На основі опрацювання нормативних документів та статей у фахових періодичних виданнях скласти самостійно (дібрати) карту аналізу одного з видів роботи з організації харчування дітей (працівників) в ЗДО. 4. Продовжити збирання портфоліо майбутнього завідувача ЗДО.
5.	Тема 5. Підготовка майбутніх викладачів до організації самостійної роботи студентів. Завдання. - Складіть словничок педагогічних термінів по даній темі на основі аналізу педагогічної літератури. - Розробити методичні рекомендації для студентів при самостійній роботі з науковими виданнями, підручниками, словниками та енциклопедіями - Розробіть рольову гру: конкурс розв'язання педагогічних ситуацій
6.	Тема 6. Проблема контролю за якістю навчально-виховної роботи в ЗДО. Завдання

	1.Скласти пам'ятки контролю (вид спільної діяльності вихователя і дітей – за вибором студента). <i>Питання для аналізу пам'ятки контролю:</i> • вид контролю; які методи контролю передбачено застосовувати; • чи ознайомлено вихователів з питаннями пам'ятки заздалегідь; • де і як планується оприлюднювати результати контролю. 2.У тлумачний словничок для власного користування внести нові терміни												
7.	Тема 7. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління ЗДО Змодельовати наскрізно у розділах річного плану роботи форми і тематику відповідно до річного завдання «Формувати зв'язне українське мовлення у дітей дошкільного віку в процесі різних видів діяльності». Презентувати на практичному занятті. <table><tr><th>№ п/п</th><th>Форми роботи</th><th>Тема (зміст) заходів</th><th>Термін</th><th>Відповідальний</th><th>Примітка</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table> 2. Опрацювати Лист МОН від 07.07.2021 № 1/9-344 щодо <i>планування роботи ЗДО на рік</i> / <i>Режим доступу:</i> https://mon.gov.ua/ua/npa/planuvannya-roboti-zakladu-doshkilnoyi-osviti-na-rik 3. На основі опрацювання нормативно-правових документів, статей у фахових періодичних виданнях, виокремити функції управління та їх коротку характеристику, а також скласти каталог нормативно-правових документів і публікацій про планування роботи ЗДО. 4. Продовжити збирання портфоліо майбутнього керівника ЗДО.	№ п/п	Форми роботи	Тема (зміст) заходів	Термін	Відповідальний	Примітка						
№ п/п	Форми роботи	Тема (зміст) заходів	Термін	Відповідальний	Примітка								
8.	Тема 8. Державний нагляд (контроль) у сфері дошкільної освіти - Складіть словничок педагогічних термінів по даній темі на основі аналізу нормативних документів.												

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, письмового експрес-контролю, тестування, есе, реферат, творча робота, виконання практичних завдань та ін.

Платформи для дистанційного навчання: Google Meet, Google Classroom, Moodle, Vseosvita.

Форма підсумкового контролю - іспит

Форма і терміни семестрового контролю визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену. Семестровий контроль проводиться у комплексній письмовій. Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах. Максимальна кількість балів, що нараховується за залік/екзамен 40 балів.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол No2 від 24 лютого 2020 року).

Бал, отриманий на екзамені, сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Під час підсумкового контролю враховуються результати студента за всіма видами навчальної роботи згідно зі структурою залікових кредитів.

Всі види роботи оцінюються у 100 балів, які потім переводяться у 60 балів за формулою.- завдання на лабораторному обладнанні, тренаже

Отриманий середній сумарний бал * 60

100

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«100-90» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«89-70» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«69-40» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«39-1» бали – часткове розкриття програмного питання, слабке знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Самостійна робота, в межах поточної роботи може здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань;
- виконання практичних завдань;
- конспектування першоджерел;
- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;
- підготовка до заліку/екзамену.

Організація *самостійної роботи в умовах дистанційної освіти* здійснюється із застосування технології дистанційного навчання Moodle, де представлений перелік завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бал	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
100-90	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
89-70	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
69-50	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
49-30	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
29-10	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
9-0	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.

Критерії оцінки підсумкової роботи (екзамен)

Контроль здійснюється з метою оцінки результатів засвоєння знань і результатів проведеної викладачем роботи.

Проведення контролю знань відбувається у письмовій формі за допомогою завдань, які складаються з трьох частин – тестових, теоретичних питань та практичного завдання і передбачає оцінку знань студентів за системою ECTS.

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 40.

Запитання тестового блоку оцінюються загальною сумою у 10 балів.

10 балів – 37-40 правильних відповідей

9 балів – 33-36 правильних відповідей

8 балів – 29-32 правильних відповідей

7 балів – 25-28 правильних відповідей

6 балів – 21-24 правильних відповідей

5 балів – 17-20 правильних відповідей

4 балів – 13-16 правильних відповідей

3 балів – 9-12 правильних відповідей

2 балів – 5-8 правильних відповідей

1 балів – 1-4 правильних відповідей

0 балів – жодної правильної відповіді

Запитання теоретичного та практичного блоків оцінюються загальною сумою у 30 балів (по 15 балів відповідно).

36-40 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 90 % завдань.

28-35 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 70% завдань.

20-27 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 50% завдань.

0-19 балів виставляється за умови правильного виконання не менше як 35 % завдань.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90–100)	відмінно
Добре	B (80–89)	дуже добре
	C (70–79)	добре
Задовільно	D (60–69)	задовільно
	E (50–59)	достатньо
Незадовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

90-100 А відмінно Студент демонструє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

80-89 В дуже добре Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

70-79 С добре Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок

60-69 D задовільно Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих

50-59 E достатньо Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

35-49 FX незадовільно з можливістю повторного Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

1-34 F незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

В умовах дистанційного навчання підсумковий контроль здійснюється у вигляді виконання тестових завдань у системі Moodle, оцінювання яких відбувається автоматизовано системою (40 питань по 1 балу, відповідно максимально студент може отримати 40 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю	Поточний контроль		Підсумковий контроль	Всього
	Модуль 1.	Модуль 2.		
ІСПИТ	30 балів	30 балів	40 балів	100 балів

Неформальна освіта

- «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

(<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)

- «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6)

(<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezultatavch-zdobuvachiv.pdf>)

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/>).

Неформальна та/або інформальна освіти враховуються при поточному і підсумковому контролі за умови наявності у студента сертифікату/свідотства про результати неформальної/інформальної освіти.

Відповідно до робочої програми навчальної дисципліни та рішення кафедри (протокол №1 від 27.08.20) викладач зараховує додаткові бали до індивідуального рейтингу студента при умові, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта», ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін.

Кількість зарахованих балів залежить від обсягу здобутих кредитів і отриманих результатів навчання, однак не більше ніж 20% (20 балів) від загальної кількості (100 балів за курс за системою ЄКТС).

7. Рекомендована література

Базова

1. Дуткевич Т., Толков О. Техніка управлінської діяльності в закладі освіти. Київ: КНТ, 2020. 194 с.
2. Романюк І. План роботи закладу дошкільної освіти: принципи, структура, зміст. Тернопіль: Мандрівець, 2019. 134 с.
3. Степанова Т., Вдовіченко Р., Курчатова А. Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні: навч.-метод. пос. Ч.1. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2019. 262 с.
4. Скрипник Н. Методична робота в дошкільній освіті: навч.-метод. посібник. Умань: Візаві, 2019. 108 с.

Додаткова література

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти у контексті стратегії модернізації освітньої галузі: кол. монографія / за заг. ред. В.Кравця, Г.Мешко. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2020. 310 с.
2. Культура цільового управління в національній системі освіти: гуманістичний контекст: кол. монографія / за заг. ред. Г.Дмитренка В.Олійника. Луцьк: Вежа-друк, 2017. 412 с.
3. Путча В., Нойман М., Заплотинська О., Софій Н. Підтримка працівників дошкільної освіти на державному рівні: дошкільна освіта в Україні. Вашингтон, «Результати для розвитку», 2018. 30 с.
4. Управлінська діяльність керівника навчального закладу / Л.Мартинець. Вінниця, 2018. 196 с.
5. Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу / упор. Н. Курочка, Н. Омеляненко. Тернопіль: Мандрівець, 2016. Ч. 6. 168 с.
6. Організаційна та адміністративна робота керівника дошкільного навчального закладу / упор. Л. Ківшарь. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 344 с.
7. Романюк І. Аналіз, планування, контроль як функції управлінської діяльності керівника дошкільного навчального закладу. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 280с.
8. Пономаренко Т. Теоретичні засади культуровідповідного управління дошкільною освітою. Луганськ: ЛНУ імені Тарача Шевченка, 2008. 272 с.
9. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти: навч.-метод. посібник / за ред. Л. Даниленко. Київ, 2008. 112 с.
10. Адміністративно-господарська діяльність в ДНЗ / упор. Т. Чала, Л.Швайка. Харків: Вид. група «Основа», 2008. 320 с.
11. Бабій І. Організація приватної дошкільної освіти. Умань: Алмі, 2014. 70 с.
12. Довідник керівника дошкільного навчального закладу. Харків: Веста: Ранок, 2007. 456 с.
13. Керівник дошкільного навчального закладу: особистість і професіонал. *Практика управління дошкільним закладом*. 2012. № 5. С. 8-15.
14. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку /НАПН України. К.: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с.
15. Охорона праці в навчальному закладі. *Практика управління дошкільним закладом*. 2013. №5. Спецвипуск.
16. Пехарева С. Управління інноваційним розвитком дошкільного навчального закладу: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.06; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Луганськ, 2009. 20 с.
17. Пісоцька Л. Актуальні проблеми управління розвитком дошкільної освіти в Україні: монографія. Хмельницький: ХГПА, 2009. 174 с.
18. Пісоцька Л. Сучасні методи управління в контексті діяльності керівника дошкільного навчального закладу. *Гірська школа українських Карпат*. 2013. № 8-9. С. 64-66.
19. Пономаренко Т. Управління в системі дошкільної освіти. Краматорськ: КЕГІ, 2012. 318 с.

20. Управлінська діяльність в системі дошкільної освіти: теорія і практика / упор. К. Крутий, О. Баєр, З. Дорошенко, О. Каплуновська, Н. Погрібняк. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД, 2009. 228 с.
21. Янко О. Організаційно-педагогічні умови управління якістю роботи сучасного дошкільного навчального закладу: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.06; Луган. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. Луганськ, 2009. 20 с.
22. Шинкар Т. Методична робота в закладах дошкільної освіти: нормативно-правові аспекти. *Актуальні питання гуманітарних наук*: міжвуз. зб. наук. праць молодих вчених ДДПУ імені Івана Франка. 2020. Т 4, № 28, С. 252-257.
23. Швайка Л. А. Методична робота в ДНЗ. Харків: Основа, 2017. 304 с.

8. Інтернет-ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
7. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>
8. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. URL: http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html
9. Academic Plagiarism. URL: <https://academicplagiarism.com/>
10. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
11. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Академічна доброчесність. Сайт кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти. URL: <http://preschool.cv.ua/академічна-доброчесність/>